

Okolnost, že zaměstnavatelé žalobcovi, žalovaní sami nebyli podnikateli hornickými, je bezvýznamná, ježto podle § 2 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. bylo jen rozhodným, že žalobce byl zaměstnán v hornictví (srovnej rozhodnutí nejvyššího správního soudu Bohuslav adm. čís. 6767/27, 8170/29, 9430/31). Nemohla proto žalobci z nepřihlášení k bratrské pokladně vzejíti škoda, není tu příčinné spojitosti mezi opomenutím žalovaných a uplatňovanou škodou, žalované stihají pro neohlášení žalobce jen následky § 78 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. a nic více, a je proto žaloba i pokud se opírá o toto zákonné ustanovení, bezdůvodná. Podle § 5 b) a § 6 a) zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona z 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. jsou z povinného pojištění nemocenského, invalidního a starobního podle tohoto zákona vyňaty osoby podléhající pojistné povinnosti podle §§ 2 a 3 zákona ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen. Jak bylo doličeno, vztahoval se tento zákon na žalobce, nepodléhal proto žalobce pojištění po rozumu zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. a nemohly se proto prohrěšiti žalovaní proti předpisům tohoto zákona. Nezáleží na tom, zda žalovaní zavinili úraz dovolatelův, když podle § 1 úrazového zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. z. na rok 1888 v doslovu zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 207 sb. z. a n. podléhají úrazovému pojištění i všichni dělníci zaměstnaní v podnicích horních, a poukazuje proto právem odvolací soud i k ustanovení § 46 úraz. zák. Judikát bývalého vídeňského nejvyššího soudu čís. 196 (úř. sb. 1390) byl předstižen pozdějším zákonodárstvím.

Čís. 13314.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Jízdou »na černo« rozumí se každá jízda podniknutá bez vědomí a bez příkazu podnikatele provozu k jinému než smluvnímu účelu a ručí za ni vlastník silostroje, je-li podnikatelem provozu a nebyl-li mu silostroj odňat o b j e k t i v n ě bezprávným činem. Vyžaduje se objektivně bezprávné odnětí s t r o j e, nikoliv odnětí jiných předmětů (pohonných látek).

Při jízdě na černo nezáleží na tom, kdo při osudné jízdě stroj řídil, zda provozní zřízenec vlastníka silostroje, či s vědomím zřízence osoba jiná.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1596/32.)

Žalobce byl přejet motocyklem, náležejícím žalovanému P-ovi a řízeným T-em. Bylo zjištěno, že v době nehody byl motocykl půjčen P-em J-ovi. Žalobní nárok proti P-ovi uznaly o b a n i ž š í s o u d y důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolateli nelze přisvědčiti v názoru, že zapůjčení motocyklu J-em T-ovi jest objektivně bezprávným činem, který prý zbavoval žalova-

ného vlastníka motocyklu podle § 1 odstavec (4) zákona o provozu silostrojů ručení za škodu z provozu silostroje. Jest doznáno, že žalovaný zapůjčil motocykl Františku J-ovi, a nebylo zjištěno, že Oldřich T. odňal motocykl J-ovi proti jeho vůli, poněvadž J. udal u policejního ředitelství, že T-ovi motocykl půjčil. Při jízdě řízené T-em došlo ke škodné události. Z toho plyne, že František J. byl osobou, které žalovaný vlastník vozidla při provozu používal, lhostejno, zda úplatně či bezplatně, poněvadž § 2 odstavec (3) zákona o provozu silostrojů nerozlišuje a nepředpokládá jen služební poměr mezi vlastníkem vozidla a oněmi osobami. Ponechal-li František J. řízení motocyklu Oldřichu T-ovi, nedopustil se ani ten ani onen objektivně bezprávního činu, an J. porušil nanejvýše jen smlouvu o půjčce motocyklu a T. ho proti jeho vůli nepoužil. Porušil-li tím J. smlouvu o půjčce, jde o jízdu na černo, při čemž nerozhoduje, kdo při osudné jízdě stroj řídil, zda provozní zřízenec vlastníka silostroje, či s vědomím zřízence osoba jiná, ano jízdou na černo se rozumí každá jízda podniknutá bez vědomí a příkazu podnikatele provozu k jinému než smluvnímu účelu, a ručí za ni podle § 1 odstavec (1) zákona vlastník silostroje, je-li podnikatelem provozu, a nebyl-li mu silostroj podle § 1 odstavec (4) zákona odňat objektivně bezprávným činem. Všechny tyto předpoklady ručení žalovaného jsou v souzeném případě splněny a rozhodnutí odvolacího soudu jest v souhlasu s rozhodnutími čís. 5404, 6424, 8313 sb. n. s., na něž dovolatel poukazuje, při čemž jest odkázati i na rozhodnutí čís. 12.145 sb. n. s. Že jde o objektivně bezprávný čin proto, že J. zpronevěřil svěřené mu pohonné látky, a že nelze proto dělití čin ve dvě, nebylo v první stolici ani tvrzeno. Leč bylo by to i bezpodstatné, poněvadž k vyvinění podle § 1 odstavec (4) zákona se vyžaduje objektivně bezprávné odnětí stroje, nikoliv odnětí jiných předmětů, bezprávný čin musí býti účelem, nikoliv jen provázejícím zjevem odnětí. Nejde-li o objektivně bezprávné odnětí stroje, jest bezpodstatnou úvaha, zda se vrácení stroje vlastníku po škodné události stalo z účinné lítosti. Jest sice přisvědčiti dovolateli, že objektivně bezprávné odnětí silostroje nemusí býti vždy trestné, a že jde o takové odnětí, použije-li kdo omylem záměnou cizího stroje místo svého, právě proto, že objektivně jest to bezprávní, které není trestným jen pro nedostatek subjektivní viny. Netřeba se zabývati úvahou, zda by vlastník silostroje a provozovatel podniku ručil podle těchto zásad napořád, i kdyby silostroj byl půjčován postupně na celou řadu osob od jednoho vypůjčitele na druhého, poněvadž v souzeném případě o to nejde.

Čís. 13315.

Právo rybolovu, nadržování vody a vybírání písku a šterku z řeky v určitých místech, spojené s určitou usedlostí, jest služebností podle § 477 čís. 6 obč. zák., která může býti založena i na veřejném statku (na veřejné řece). Jde o soukromé právo, které říšským vodním zákonem ze dne 30. dubna 1869, čís. 93 ř. zák. a zemským vodním zákonem pro Čechy ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 z. zák. nebylo dotčeno ve své platnosti.